

Luovien alojen klusterin kokous

MUISTIO

Aika: 12.10.2023 klo 13.00–15.00

Paikka: Nuijamies-kokoustila, Hallituskatu 20 B, Lapin liitto
osallistuminen myös Teamsin kautta

Paikalla:

Julius	Oförsagd	Arctic Factory, klusterin puheenjohtaja
Joonas	Martikainen	Hiljaisuus ry
Katariina	Imporanta	Kaltio Creative
Juho	Tuovila	Kemin Osaajat
Ida	Tirkkonen	Lapin elokuvakomissio
Petri	Hannula	Lapin AMK
Marika	Saranne	Lapin AMK
Virpi	Anunti	Lapin ELY-keskus
Kirsi	Koskinen	Lapin ELY-keskus
Päivi	Holopainen	Lapin ELY-keskus, ennakointivastaava
Jenni	Lintula	Lapin liitto
Miia	Mattila	Lapin taiteilijaseura ry
Mikko	Raappana	Lapin TE-toimisto
Katja	Suopajärvi	Lapin TE-toimisto
Niina	Oinas	Lapin yliopisto, Koulutus- ja kehittämisspalvelut
Outi	Kugapi	Lapin yliopisto, Koulutus- ja kehittämisspalvelut
Siiri	Paananen	Lapin yliopisto
Heikki	Tikkanen	Lapin yliopisto, LeveLappi-projekti
Hanna	Hietajärvi	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Jyrki	Niskanen	Redu
Johanna	Partanen	Rovaniemen kaupungin kulttuuritoimisto, Pohjoisen puhuri - Lapin kuntien kulttuuritoiminnan kehittämistehtävä
Susanna	Jänkälä	Seven-1
Tomi	Aho	Taiteen edistämiskeskus

Vierailijat:

Milla Minerva Mertanen Taiteen edistämiskeskus

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen

Puheenjohtaja Julius Oförsagd avasi kokouksen ja todettiin osallistujat.

2. Filmialan kuulumisia

Ida Tirkkonen, uusi Lapin elokuvakomission elokuvakomissaari esittäytyi ja kertoi elokuvakomission kuulumisia. Idan esitys muistion liitteenä.

Nostettiin keskustelussa esille, että jos Business Finlandin kannustin lakkaa, on paineita alueelliselle kannustimelle.

3. Taiken Luova Verkko -koordinaatiorahankkeen esittely

Milla Minerva Mertanen Taiteen edistämiskeskukselta esitteli koordinaatiorahanketta ja sen toimenpiteitä. Esitys muistion liitteenä.

Ouluun on tulossa hanketyöpaja. Lisäksi kehitetään digitaalista hankeideointimenetelmää, ja ilmoittavat kun se on valmis. Hakukierrosten määrää ei vielä tiedetä. Kokonaisbudjetti on 13,6 M€, josta päättää Hämeen ELY-keskus. Seuraavasta hakukierroksesta ei ole vielä tietoa. Hankkeissa peräänkuulutetaan aitoa valtakunnallisuutta. Omarahoitusosuus voi koostua esim. apurahoista. Myös yritykset voivat hakea. Lisätietoa voi kysyä tarvittaessa. Minna Taipaleelta Hämeen ELY-keskukselta.

4. Lapin kulttuuristrategian/kartoitustyön tilannekatsaus

Joonas Martikainen ja Katariina Imporanta kertoivat hankkeen etenemisestä. Esitys muistion liitteenä.

Katariina ja Hilma toteuttivat työpajat, joista viimeisin oli täynnä osallistujia. Kiinnostus on kasvanut työpajasarjan edetessä. Sisältönä oman osaamisen tunnistaminen ja sanoittaminen. Samalla on herätelty toimijoita edunvalvontatyöhön. Verkostoja on, mutta kunkin omista lähtökohdista, alueellisesti tai historiallisesti rakentuneita. Rovaniemi-Kemi-Tornio -akselilla ei ole paljoa yhteistyötä. Lisäksi haasteita on rajojen yli työskenneltäessä. Jatkossa käydään myös kulttuurirahaston kanssa keskusteluja. Verkoston ylläpito on toimijoille tärkeää. Selvitys valmistuu alkuvuonna 2024.

Keskusteluissa nousi esille mm. onko mukana kunnallisten kulttuuritoimijoiden verkosto, johon kuuluu kunnat, ELY, AVI ja Saamelaiskäräjät? Entä freelancerit? Usein toimijuus on myös osittain sivutoimista. Kuntien kulttuuritoimijat eivät usein tunnista edes omien kuntiensa kulttuuritoimijoita. Harvemmin myös alueilla (esim. Meri-Lappi) järjestetyillä yrityskahveilla puhutaan luovista aloista vaan kannustetaan hakemaan muille aloille.

5. Klusterin tälle vuodelle asetettujen tavoitteiden tarkastelua

”Tavoitteena tälle vuodelle on Lapissa olevan osaamisen esille nostaminen ja alan yhteisen äänen edistäminen. Lapissa on luovilla aloilla monipuolista ja kovatasoista osaamista ja tavoitteena on tuoda sitä esille. Lisäksi tavoitteena on rakentaa alalle identiteettiä Lapin luotsin sivustolle tuotettavan sisällön kautta, jota lähdetään viemään eteenpäin vuonna 2024. Tavoitteena on myös edistää Lapin luovan alan verkoston toimivuutta. Hyvinvointialan kanssa pohjustettua yhteistyötä voidaan edistää Lapin hyvinvointialueen strategiasta nousevien ideoiden eteenpäinviemisellä.”

Käytiin yhteistä keskustelua siitä, mitä ollaan jo tehty ja mitä tulisi vielä tehdä:

Klusterisivut on hankala löytää Luotsin sivuilta. Yritystoimijoita toivotaan lisää verkostoon mukaan. Voitaisiin ennakoida koko alan näkökulmasta tulevaisuuden tarpeita. Olisi tärkeää saada luoville aloille yhteinen identiteetti – sirpaloituminen johtaa tehottomuuteen. Tärkeää jakaa klusterissa tietoa, jotta pysyy perillä mitä eri puolella tapahtuu. On tärkeää tuoda esille alan aluetaloudellista hyötyä, sillä panostuksia suunnataan yleensä sinne mistä on eniten hyötyä. Verkostselvityksen kautta tunnistetuista verkostoista olisi hyvä saada infoa Luotsin sivuille. Tällä hetkellä ei ole tahoja, joka ylläpitää koko verkostoa. Mitä voimme oppia rinnakkaisalojen toimintamalleista?

Mihin tulisi panostaa ensi vuonna?

Luovan verkon tulevaisuusseminaareissa teemana tulee olemaan tekoäly. Kulttuurialan merkityksen näkyväksi nostaminen – alan ja alan ammattilaisten ottaminen vakavasti myös oman alan toimijoiden verkoston ulkopuolella esim. TE-palveluissa. Pelialalla olisi tärkeää kuulla yrityksiltä, mitä tarpeita niillä on. Uudet teknologiat mm. tekoäly hyödyttäisi toimijoita luovilla aloilla (esim. uudet tekemisen tavat). Tekoälyn osalta tulee huomioida myös vastuullinen käyttö (mm. sisälukutaito). Seuraavalla kokoontumiskerralla käsitellään tekoälyä ja tehdään analyysiä luovien alojen ekosysteemistä tehdyn selvityksen pohjalta.

6. Luovien alojen kuulumiset ja lähitulevaisuuden näkymät

Käytiin kierros osallistujien ajankohtaisista kuulumisista ja tulevaisuuden näkymistä.

Tomi Aho: Luova verkko hanke meneillään. Taiken strategia on uusiutunut (uusi toimintaohjelma). Ensi vuoden budjetti on pienentynyt -15 %, apurahoja ja avustuksia 1,3 M€. 23.10. Taideparlamentti ja 25.10 Y-Northilla Taike & Cupore Talks.

Susanna Jänkälä: Painopisteenä toiminnassa digitaaliset ratkaisut markkinoinnissa. Tekoälyä hyödynnetään.

Johanna Partanen: Puhuri-hanketta toteutetaan kuntien kanssa. Kulttuurifoorumi oli onnistunut – osallistujia oli 85. Jatkossa Kulttuurifoorumi tarvitsee toteutukseen rahoitusta ja järjestäjää.

Hanna Hietajärvi: Työskentelee yritysrahoituksen parissa. Voi briifata seuraavassa klusterin kokouksessa ESR-rahoitusmahdollisuuksista (esim. mitkä toimintalinjat sopivat luoville aloille). Hakuilmoituksia voi seurata Rakennerahastot.fi-sivulta. Yritystukia voi hakea, jos täyttää kriteerit. JTF-rahoitusta käytetään samoin kuin ESR/EAKR-rahoitusta.

Kirsi Koskinen: Koulutuksia/palveluja hankitaan työttömille työnhakijoille. Suunnitteilla on työvoimakoulutus luovien alojen työttömille työnhakijoille yhteistyössä Hiljaisuus Ry:n kanssa. Ideoita otetaan vastaan sisältöjen osalta. Kulttuuriverkoston 3. toimikausi alkoi – ELYllä verkostoa koordinoi jatkossa Anne-Mari Suopajarvi.

Siiri Paananen: Ilo-hanke päättynyt. Odotellaan päätöksiä hankehauista. Yliopistolla on virtuaalitodellisuuden labra XR Lab, jossa voidaan kehittää ja testata virtuaalisia konsepteja ja kokemuksia.

Heikki Tikkanen: LEVE-Lappi hanke käynnistynyt syyskuun alussa, kesto 2,5 vuotta. Tavoitteena pelialan uusien yritysten syntymismahdollisuuksien lisääminen ja pelialan liiketoiminnan koulutuskokonaisuus.

Niina Oinas: Luovien alojen osaamisen muotoilu -koulutus meneillään (työssä olevat henkilöt). OTE-hanke TE-toimiston ohjaajille (ohjausosaamisen kehittäminen). Odetellaan Luova verkko -kokonaisuuteen rahoituspäätöstä.

Jenni Lintula: Lappi brändi 2.0 -hankkeessa yritysten ja kuntien brändiosaamisen kehittäminen, brändin päivitys, kulttuuri & luovan alan kasvuohjelma. Käynnistyy 1.1. ja kesto 3 vuotta, toteuttajat Lapin liitto, HOL ja yliopisto.

Petri Hannula: Kesäpeliopinnot 7. kertaa, toteutettu 14 tiimissä etänä. Hankkeita paljon liittyen mm. teatteriteknologiaan.

Satu Luiro: Menossa muutosprosessi (strategian uudistus). Live, work ja visit yhdistyvät lifestyle-konseptiksi. Tuotantokannustin on uutena tulossa.

Juho Tuovila: Tulossa Pohjoisen Tarinat seminaari ja Pohjoisen av-verkoston gaala.

Katariina Imporanta: yrityksessä aloittanut osa-aikainen työntekijä. Osaajamarkkinointia tehty Pyhä/Pelkosenniemielle. Yhteistyötä kylien kehittämissäätiön kanssa.

Joonas Martikainen: Kesäkuussa Hiljaisuus-festivaali. Taiteilijoiden residenssi pyörii – uutuutena talviresidenssi säveltäjille ja kirjailijoille. Reidar 100 -hanke kamariorkesterin kanssa. Art score - työkalu tapahtumien tuottajille. Lisäksi paljon muuta toimintaa.

Katja Suopajarvi: TE-asiantuntijoiden osaaminen ei välttämättä ole tarpeeksi syvällistä luovilta aloilta. Järjestetään työvoimakoulutuksia ja valmennuksia. Starttirahapäätöksiä tehdään ja toteutetaan yrittäjyyskoulutuksia (ohjausta yrittäjyyteen).

Mikko Raappana: TE-toimiston järjestelmä ei tunnista kaikkia mahdollisuuksia luovien alojen osaajille.

Julius Oförsagd: Yritys nimetty ensimmäisenä pohjoismaisena yrityksenä World Design organisaation jäseneksi. Meneillään mm. Äly-strategia, JTF-rahoituksen aktivointi ja TKI-pyöreän pöydän keskustelut.

7. Tärkeimmät nostot luovien alojen tilanteesta

Sovittiin kokouksen aikana keskusteltujen asioiden pohjalta tärkeimmät nostot vietäväksi Lapin luotsin sivulle:

- Halutaan entisestään ymmärrystä luovien alojen ekosysteemistä ja kasvattaa verkostoa.
- Luovan alan soveltamisen tärkeys muissa konteksteissa.

8. Muut asiat

Business Finlandilta ilmestynyt [raportti luovien alojen vaikuttavuudesta](#).

9. Seuraava kokous

Sovittiin seuraavan kokouksen ajankohdaksi 15.3.2024 klo 9.30 - 11.30 ja paikaksi Lapin AMK. Kokouksen aiheiksi sovittiin mm. datatalous ja tekoäly luovilla aloilla sekä tuloksia Lapin taide- ja kulttuuritoimijoiden kartoituksesta.